

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13. tel. 166
Adresat obywat. od 12-11-5-6
Administacja 10-11-4-6
Prenumerata miesięczna zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 45
GRODNO
niedziela 14 września 1924

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz 20 gr. Drobne za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-miesięczny. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszenia w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Pełna powagi i czarującej pikanterji najpopularniejsza dziś gwiazda ekranu, nasza redaczka.

Kino
LIRA

MIA MARA

w dramacie
p. t.

Dzieje jednego grzechu

Dziś

Nad program: Zdjęcia kinematograficzne miasta Grodna

Kino
EDEN

DEMON CYRKU

Dramat cyrkowy z życia cyrkowców w 6 aktach

Dziś

W rolach
głównych:

Karol-de-Vogt, Hani Weisse, Clara Lotta i in.

Zomierz i artysta

O tegorocznym otwarciu sezonu teatralnego zamieszczona była na łamach „Kurjera” krótka, jedynie wzmianka, a sprawa to jednak o ogromnej wagi, specjalnie zasługująca, aby nad nią zatrzymać się dłużej.

Wojna a następnie najcięższe bolszewików potworzyły głębokie rysy i skazy nie tylko w życiu gospodarczym na Kresach lecz odbiły się fatalnie również na ogólnej skali kulturalnych walorów. Nie wielu ludzi ma prawo chlubić się ze swego udziału w pracy przy zapoczątkowaniu odrodzenia kraju na nowych i mocnych zasadach, fundamenty których zbudowane są z idei, miłości i wysokiego poczucia patriotyzmu. Często spotyka się ludzi, którzy głośno mówią o swych zasługach dla kultury i pracy dla prawdziwej sztuki, a tymczasem są to jedynie karjerowicze, mający jako patent — przemysłowe świadectwo, a w głowie jedną myśl — zrobienia majątku na sensacyjnych dramatach lub, co gorsza farsach o charakterze, obrachowawcej na schlabie-

nie niskim instynktom, zlekka przysłoniętej pornografji.

Na teatr, jako instytucję, złożoną nie tylko z jednostek ludzkich, lecz przede wszystkim z artystów, których zarówno ciało, jak i dusza nierozdzielnie związane są ze sceną, której przeznaczeniem jest za pomocą żywego słowa podnieść masę na pewną wyżynę — odwrócić je od codziennych trosk i dolegliwości, walki o byt ze wszystkimi ujemnymi stronami takowych, na teatr ten należy patrzeć z uczuciem dumy i szacunku, jako na istotnie wzniosłą instytucję.

Generał Berbecki miał niezaprzeczoną słusność, kiedy na otwarciu sezonu wypowiedział, znamienne słowa, któremi przyrównywał artystę do żołnierza, bowiem istotnie zdobywcami narodu są nie tylko tereny, lecz i bogactwo kultury.

Rozum, wola, poczucie obowiązku — są cementem spajającym masę a siła armji — obrońcy ojczyzny i narodu, przede wszystkim w podniesieniu jej stanu kulturalnego i dlatego, im poziom kulturalny wyższy

tem mocniejszą i bardziej nieprzełamana staje się automatycznie linja graniczna, obramijająca Państwo.

Artysta jest tym właśnie, żołnierzem na swojej głównej bojowej placówce. Sztandary armji i teatru powinny dumnie powiewać nad takim narodem, który ceni i szanuje siebie samego, swoją kulturę i posiada wysokie pojęcie o własnym prawie do egzystencji.

Prawdziwe zadowolenie sprawiał widok wychyniętej prawicy dzielnego generała Berbeckiego w pamiętny dzień otwarcia sezonu w kierunku niemieckiej dzielnego generała sztuki teatralnej Skapskiego.

Rzecz jasna, że w obecnej chwili, kiedy powojenne namiotności nie dostatecznie się jeszcze uspokoiły, szablami żywe słowo wzajemnie się dopełniają.

Dzień otwarcia sezonu naszego teatru był zjawiskiem niecodziennego znaczenia. Inteligencja nasza powinna to zrozumieć i nie tylko składać platoniczne życzenia pomysłowości kapłanom sztuki, lecz wszelkimi siłami i środkami do pomocy im w ich nader trudnej roli uzdrawiających czynników przy budowie gmachu kultury i odrodzenia narodu.

Należy wierzyć i mieć nadzieję, że „generał” Skapski na deskach scenicznych stanie znów do zwycięskiego boju z ciemnotą i niekulturalnością mas i wpuści obfity strumień świeżego powietrza, którym pełna pierś odetchnąć będzie mogła ta lepsza część społeczeństwa, która dziś dusi się w zgrzeszonej atmosferze, pozostałej jeszcze po ciężkich przeżyciach wojennych i wstrząśnieniach moralnych.

Alja.

Lok. Dentysta

Zofja Morawska

po powrocie wznowiła przyjęcia.

GRODNO, ul. Brygidzka № 1
od 2-7 po poł.

Czytajcie Nadniemeński Kurjer Polski.

TEATR
MIĘJSKI
pod dyr. B. Skapskiego

Dziś w niedzielę
godz. 5 pp. **Stanczyk**
Warszawski Bąski, opowiesi
dla Młodzieży z przeczecami

Dziś w niedzielę
godz. 8 w. **Stanczyk**
Warszawski

Dziś w niedzielę
Warszawski
z udziałem R. Hetza, Leo
kota, Madziarówny,
Ratolda, Szatkowsk.

Czy możliwe?!

W jednym z numerów miesięcznika „Odrodzenie” *) znajdujemy arcyciekawą wiadomość. Oto proboszcz parafii Ostrzeszów w imieniu ks. kardynała Dalbora rzucił „kłamę” na pannę O., zamieszkałą w Ostrzeszowie. Wyklęcie miało nastąpić rzekomo w skutek zaręczenia się panny O. (katoliczki) z p. B. (ewangelikiem) dyrektorem miejscowego państwowego seminarjum nauczycielskiego. Działo się to miało dnia 22 czerwca 1924 r.

Gdyby fakt wyklęcia istotnie miał miejsce, byłaby to rzecz zadziwiająca w XX wieku i prawdopodobnie spotkałaby się z należytem skarceniem przez właściwe władze kościelne, bo wiadomo, że terrorem najmniej na świecie budowano. Nadto wyklęcie w dobie obecnej będzie działało raczej ujemnie na wyklinaaczy niż na wyklętych i z tem, w interesie kościoła liczyć by się należało.

Zważywszy to ostatecznie sądzimy, że podana przez „Odrodzenie” wiadomość (zresztą z drugiej ręki, bo z „Przeglądu Porannego” w Poznaniu) polegać może na jakimś nieporozumieniu, które w następnym numerze „Odrodzenia” znajdzie może swoje sprostowanie.

*) Miesięcznik poświęcony sprawom odrodzenia człowieka i badaniom zjawisk duchowych. Wychodzi w Katowicach pod redakcją J. Choboty.

Wspomnienie pośmiertne

W dniu 9 września r. b. wskutek tragicznego wypadku zmarł na dworcu w Bielsku Podlaskim urzędnik tutejszego Okręgowego Urzędu Ziemskiego s. p. inż. Józef Oleszkiewicz. Zmarły brał czynny udział w szeregu Stowarzyszeń Społecznych, jako człowiek posiadał wiele zalet charakteru — zawsze pogodny, miły w obcowaniu, uczynny, zjednał sobie sympatję przelotnych i kolegów, a dla podwładnych urzędników starał się być opiekunem i przyjacielem.

Trumnę ze zwłokami s. p. Oleszkiewicza sprowadzono do Grodna, skąd kondukt żałobny ruszył do kościoła Farnego. Tu po odprawieniu nabożeństwa koledzy, znajomi i życzliwi odprowadzili trumnę ze zwłokami na miejsce wiecznego spoczynku.

Nad trumną przemówił pierwszy jako zwierzchnik s. p. Oleszkiewicza — prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego p. Stanisław Łączyński, który krótko, lecz serdecznie żegnał s. p. Oleszkiewicza podkreślając jego zasługi i zalety charakteru. Następnie przemawiali p. Kozon i p. Ziemak w imieniu Stowarzyszenia Urzędników oraz p. Błażejwicz, jako kolega szkolny s. p. Oleszkiewicza.

Należy podkreślić nadzwyczajną uprzejmość Księdza Dziekana, Władz lekarskich, policyjnych i kolejowych w Bielsku Podlaskim, gdzie władze odniosły się nadzwyczaj przychylnie, ze współczuciem, ułatwiły sprowadzenie urzędnikom O. U. Z. zwłok s. p. Oleszkiewicza do Grodna.

Falszywe banknoty

Rozprzestrzenianie falszowanych pieniędzy szerzy się z zaskazującą szybkością. Przed kilku dniami podaliśmy o aresztowaniu pewnej osoby w aptece Szwarcza, usiłującej zapłacić r/k falszowymi 50-o groszówkami. Obecnie mamy do zanotowania świeże fakty. W urzędzie pocztowym zatrzymano dnia 10 b. m. niejakiego Motrycza Szawraja w chwili płacenia r/ku takimiż falszowymi banknotami. Następny wypadek miał miejsce z grubszymi bank-

notami, a mianowicie: w sklepie Zdrojowskiego przy ul. Dominikańskiej przy wydawaniu reszty z 50 zł. usiłowano przemycić falszowy banknot 20 złotowy.

Osobie usiłującej puścić w obieg ten banknot należy się specjalna premia za najwyższy objaw odwagi, banknot ten bowiem wykonany tak fatalnie, prymitywnie, pisany niemal ołówkiem na ohydnych papierze z karykaturą Kościuszki i orła zamiast podobizni, iż tylko człowiek obdarzony najwyższą dozą ryzyka i odwagi mógł się na to zdobyć.

Są również w obiegu 5 o złotychki z karykaturą ks. Józefa. Oznaczają się tem, że na bohomazie imitująym podobiznę nie są widoczne ani zrenice, ani usta.

Falszywe pieniądze stają się plagą całego kraju, zjawiają się bowiem wszędzie w nader obfitej ilości.

O ile nam wiadomo wyjechał do Wilna specjalista w sprawie wykrycia fałszerzy 50 złot. Wilno jest oddawna kolebką fałszerzy banknotów. Za czasów bolszewickich fabrykowano tam t. zw. kierienki całymi pudami i zbywano z ogromnym powodzeniem.

Grodzińska gwiazda filmowa „Pani Marja”

Kino „Lira” było parę dni temu widownią miniaturowego skandalu. Zjawiała się tam bowiem niejaka „p. Marja”, (handlarka drobiu, która w czasie bytności w Grodnie wie-deńskiej t. p. kinematograficznej, pozowała do zdjęć kinowych, za co nawet otrzymała podobno 15 złotych) i w formie kategorycznej zażądała skreślenia jej z afisza, jako figurującej na mającym być demonstrowanym filmie w kinie „Lira”. P. Marja swoje żądanie motywowała tem, że, pozując do zdjęć, myślała, iż obraz ten demonstrowany będzie w Ameryce, nie zaś w Grodnie, a powtórnie, że nie życzy sobie figurować na jednym afiszu z takim „warjatą”, jak Mejsztle (robotnik z piekarni Załuckiego). Ponieważ dyrekcja „Liry” potrafiła wytlómaczyć p. Marji, że być artystką filmową nie jest żadną ujmą, przeto zdawało się, że kwestja została załatwiona polubownie, alści po pewnym czasie nowa gwiazda filmowa, marząca jedynie o tryumfach za oceanem, powróciła i zagroziła „zamknięciem kina”, o ile jej nie usuną z afisza, gdzie figuruje jako artystka.

Incydent załatwiono przy pomocy przodownika p. p.

W kinie Lira obecnie nad program będą demonstrowane po za produkcjami p. Marji również inne sceny oraz widoki Grodna.

Przyjemne z pożytecznym

Dziś 14 września na boisku szkolnym dawniej „Trek” przy ul. Stanisławowskiej odbędzie się popis gimnastyczny kółka sportowego uczniów państw. gimn. męskiego w Grodnie, jakoteż zabawa ogrodowa. Program: 1. Pobudka — orkiestra 81 p. p., 2. Ćwiczenia rzędowe młodszych z piramidą, 3. Ćwiczenia na przyrządach, 4. Korso kwiatowe cyklistów z cwołucjami, 5. Piłka nożna: rozegra klub uczniów „Niemien” z tajemniczym X., 6. Ćwiczenia dwójkami i trójkami z piramidą, 7. Rzuty dyskiem i kulą, 8. Chodzenie po linie o nagrodę konkursową, którą stanowią: a) zegarek, b) portfel, skórzany, c) serwis do kawy, d) flakon perfum. W zawodach o te nagrody bierze udział publiczność. 9. Skok o tyczce — nagroda.

W czasie zabawy otwarta będzie dla publiczności strzelnica. Celny strzał zdobywa nagrodę kolejną: 1)

Zegarek, 2) flower, 3) teka skórzana. Prócz tego 25 nagród II stopnia wartość co najmniej 5 złotych. Opłata za strzał 50 groszy. Miejsce siedzące 1 zł. — stojące 50 groszy. Młodzież szkolna i szeregowi żołnierze placą za wejście 30 groszy. Ze względu na porę jesienną początek punktualnie o godz. 3-ciej ppol.

Nie wątpimy, że zarówno cel (na korzyść funduszu na potrzeby gimnazjum) jak i obiecane atrakcje zgromadzą liczne tłumy publiczności.

Teatr Miejski

Dziś o godz. 5 po poł. przedstawienie popularne dla młodzieży i dzieci w wykonaniu artystów teatru Stańczyka w Warszawie.

O godz. 8 1/2, wieczorem, ten sam zespół zapowiada bardzo ciekawe przedstawienie pod nazwą „Babie lato” z udziałem I. Madziarówny, H. Szatkowskiego Łoskota, Elwiry Salmiro i Benedykta Hertza, znanego autora bajek, którzy wystąpią w swym własnym najnowszym repertuarze. W programie, piosenki monologi, bajki, satyry i oryginalne tańce.

Artysta polski zagranicą.

W „Słowie” Wileńskim Michał Józefowicz w dziale z „Muzyki” podaje sprawozdanie zamieszczone w „Il Giornale d'Italia” z dnia 21 sierpnia r. b. z koncertu w Rappallo, w którym piszą o znanym w Wilnie artyście dramatycznym p. R. Peterze, (przebyw. obecnie na studiach wokalnych we Włoszech) co następuje:

„Tenorysta polski p. Radziław Peter prawdziwie oczarował audytorjum potęgą głosu, dykcją doskonałą i uczuciem spontanicznem. P. Peter śpiewał wspaniale arje z oper „La Fanciulla del West” Pucciniego i „Luisa Miller” Verdiego i jako wybitny artysta z pewnością zrobi świetną karierę; zawiązując, po za prześlicznym głosem, jeszcze woli żelaznej i wrodzonej żywości umysłu”. Szczerze się cieszymy i winszujemy tak pięknych wyników pracy naszego artysty, kończy „Słowo”.

Miło nam zakomunikować powyższe, ze względu na to, że p. R. Peter jest nawpół grodnianinem, jako zięc znanych i cenionych w naszym mieście pp. Antonistwa Bortnowskich.

Sprostowanie

We wczorajszej recenzji teatralnej przez nienawag zecerską opuszczone zostało nazwisko artysty Wasilewskiego, który gra swoją i sumiennym opracowaniem roli na podobne opuszczenie nie zasłużył, co niniejszem z przyjemnością prostujemy.

Wyjaśnienie

Zarząd Straży Ogniowej miejskiej prosi nas o zaznaczenie, że zamieszany w bójkę na zabawie w dniu 6 września nie jest członkiem miejskiej straży ogniowej.

Bal Wojskowy

Dochodzą do nas słuchy że Oficerowie noszą się z zamiarem urządzenia na Zamku balu jesiennego w dniu 4. 10. r. b. Według krążących wersji bal ten będzie rekordowym pod względem urządzenia i organizatorzy mają nadzieję być niezwykłymi w całym przyszłym sezonie.

Zgubiono 4 września dwa tymczasowe dowody osobiste na imię Józefy i Zofji Grudzińskich. Zgłoszenia: Dr. Talhejm II. Napoleńska 16. 2-3

Korepetycji języka francuskiego, niemieckiego, łaciny teoretycznie i praktycznie udzielam. P. Krackiewicz, Puszkiewska 28. N

Zamienie pokój z kuchnią w Białymstoku na jeden pokój w Grodnie. Wiadomości w Redakcji „Nadnieńskiego Kurjera”. N-N

Zgubiono d. 1. IX r. b. świadectwo handlowe, IV kat., wykupione w Kasie Skarbowej 25 lipca 1924 r. za № 4707 na imię Róży Kimehe. 4-1

Potrzebna krawcowa i wykwalifikowany krawiec z długoletnią praktyką. Pracownia sukien i kostiumów damskich Karasińskiej Załęk Prainy 6. 1-2

Polska pracownia nowo utworzona u biorów damskich i kolder pod kierownictwem W. Przedpelskiej i Ady Buszówny ul. Piłsudskiego 6 m. 13. 1-3

Dobrze zapłacę za mieszkanie 5 lub 6 pokoj. Pożądane z wygodami. Wiadomość Piłsudskiego (Zielona) 20. I piętro. 1-3

Ogłaszajcie się w Nadnieńskim Kurjerze Polskim

Ceny niższe! Uwagze P. T. Nauczycielstwa i Młodz. Szkolnej! Księgarnia i skład materiałów pisemnych

E. IBERSKIEGO GRODNO Dominikańska 31.

poleca w wielkim wyborze na rok szkolny 1924—1925

Podręczniki szkolne. Dla wszystkich Grodzieńsk. Zakładów Naukowych po cenach wydawnictw warszawskich

Artykuły pisemne, przyrządy do rysunków i kreślenia i t. p.

— po cenach niższych —

UWAGA; młodzież szkolna zakupująca u mnie podręczniki szkolne, otrzymuje zupełnie bezpłatnie „mój dziennik” do zapisywania lekcji.

Syndykat Rolniczy Grodzieński Sp. Akc.

GRODNO, ul. Orzeszkowej, 20 telef. № 14.

Poleca:

maszyny i narzędzia rolnicze, nawozy sztuczne, nasiona, oraz wszelkie inne artykuły w zakresie rolnictwa.

Sprzedaż za gotówkę i na **KREDYT**

Zakup zboża w dowolnych ilościach

Oddział w GRODNIU przy ul. BONIFRATERSKIEJ, 7.

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”